

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

سال دوم - دوره یازدهم

تاریخ چاپ

شماره چاپ

شماره ثبت ۶۲۸

عادی

طرح آبخیزداری و آبخوانداری

کمیسیون های ارجاعی

	اصلی:
	فرعی: -

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۵۰ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

مقدمه (دلایل توجیهی)

در شرایط فعلی کشور ما اولویت بودجه ریزی در آبخیزداری به حفاظت بوده و هدفش حفاظت سازه های آبی نظیر سدها، کانالهای آبیاری، پلها و جاده ها و مناطق مسکونی از سیل و فرسایش است و انجام اقدامات مکانیکی در راس امور قرار دارد. این در حالی است که وضعیت پایداری حوزه های آبخیز بسیار نگران کننده است و زمانی اهداف آبخیزداری تحقق پیدا خواهد کرد که مدیریت جامع و صحیح بر منابع و حوزه هاب آبخیز اعمال شود و این مدیریت بایستی بتواند فرایندهای مخرب در سیستم را کاهش داده و فرآیند های سازنده را تقویت نماید. مدیریت جامع حوزه آبخیز مدیریتی توانمند در تمامی جنبه های مربوط به حوزه آبخیز و دارای ساختار و چهارچوبی مشخص می باشد و از دو بخش مدیریت منابع طبیعی و مدیریت محیط زیست به عنوان معرف مدیریتی استفاده می نماید و آبخیزداری به حفاظت خاک و کنترل فرسایش و رسوب محدود نمی شود و با توجه به پارادایم توسعه پایدار، رویکرد سیستمی و جامع نگر در بهره برداری از منابع متناسب با استعداد سرزمین در قالب حوزه های آبخیز مورد توجه است. لذا بدون لحاظ این اصل هر گونه دخل و تصرف انتزاعی با بخشی نگری در قالب فعالیت های توسعه و عمران بدون رعایت اصول حوزه های آبخیز منجر به اختلال در نظم طبیعت، بهم خوردن تعادل اکوسیستم های طبیعی و تشدید سیل خیزی، فرسایش خاک، خشکسالی، کم آبی، تخلیه آبخوان ها، فرونشست زمین در دشت ها، ناپایداری توسعه و تبعات اقتصادی و اجتماعی ناشی از آن می شود. لذا علاوه بر اقدامات مکانیکی، پیو مکانیکی و مدیریتی معمول موضوع استحصال آب و هدایت آب از مناطق شهری (آبخیزداری شهری) و کنترل سیل در مناطق مسکونی و بویژه در مناطق شهری و همچنین توجه به مفهوم تولید آب به طور جدی تری در فعالیت های آبخیزداری نمود دارد. تولید آب به معنای تبدیل آب بارشها (آب سبز) به منابع آب تجدید پذیر (آب آبی) است. شایان ذکر است که موضوع تولید آب و افزایش تولید آب قنوت با فعالیت های آبخیزداری اکنون به یک خواسته مهم مردم مناطق خشک کشور که بخش قابل توجهی از تامین آب آنان با قنوت صورت می گیرد در آمده است. اجرای یک مدیریت

جامع در حوزه های آبخیز مشکلات فراوانی دارد و کلید پذیرش موثر فرایند برنامه ریزی مدیریت جامع آبخیز داشتن یک مقررات قوی در تمام سطوح فرآیند است اما زیر ساخت های قانونی مناسبی وجود ندارد در برخی قوانین مشکلاتی وجود دارد که پس از گذشت مدیریت چند دهه خود را نشان داده است در برخی بخشها قوانین مناسبی وضع شده اما اهرم اعمال آن در بخش اجرا به خوبی قانون را اجرایی نمی کند و در مجموع نواقص قانونی مهم ترین مانع اجرای مدیریت جامع در حوزه های آبخیز است و تحقق الگوی مدیریت جامع حوزه آبخیز نیازمند ساختار قانونی است و اگر قوانینی متناسب با نیازهای معیشتی ساکنان حوزه آبخیز وضع شود بی شک علاوه بر مشارکت آبخیز نشینان به عنوان بازخوردهای سیستم منابع طبیعی نیز حفظ خواهند شد. در این راستا طرح آبخیزداری و آبخیزداری با قید یک فوریت جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

لذا طرح ذیل تقدیم می شود:

جعفر راستی - علی علیزاده مراغه - محمد صفری ملک میان - حسین محمدصالحی دارانی - اسفندیار اختیاری کسنویه یزد - رسول فرخی میکال - سمیه رفیعی - جعفر قادری - علیرضا ورناصری قندعلی - احمدحسین فلاحی همدان - علی خضریان - سیدمحمدرضا میرتاج الدینی - حسین حق وردی - حسینعلی حاجی دلگانی - سیدعلی یزدی خواه - عباس مقتدایی - پرویز اوسطی - سیدموسی موسوی - بهروز محبی نجم آبادی - اصغر سلیمی - روح اله ایزدخواه - حسین امامی راد - محمدحسین فرهنگی - انور حبیب زاده بوکانی - سیدجواد حسینی کیا - علیرضا عباسی - علی آذری - امانقلیچ شادمهر - ذبیح الله اعظمی ساردوئی - پروین صالحی مبارکه - فاطمه رحمانی - امیرقلی جعفری بروجنی - سیدمصطفی آقامیرسلیم - یعقوب رضازاده - روح اله نجابت - علی اکبر علیزاده برمی - جواد نیک بین - احمد محرم زاده یخفروزان - روح اله متفکرآزاد - سیدعلی موسوی - عبدالجلال ایری - احسان ارکانی - مجید نصیرائی - رضا آریان پور - مجتبی بخشی پور - رحیم زارع - رحمت اله نوروزی - یوسف داودی - غلامعلی کوهساری - بهزاد علیزاده دهلران

عنوان طرح: طرح آبخیزداری و آبخوانداری

ماده ۱- تعاریف و اصطلاحات:

آبخیز: عرصه ای است که رواناب ناشی از بارش و جریان سطحی بر روی آن به وسیله آبراهه ها جمع آوری و به یک نقطه یا محل مشخصی نظیر رودخانه، تالاب، دریاچه و یا دریا هدایت می شود. مرز حوزه های آبخیز منطبق بر خط الرأس می باشد. واژگان «آبخیز»، «حوزه آبخیز» و «حوضه» در این قانون مترادف هم بکار گرفته شده اند.

آبخیزداری: فرآیندی است که مدیریت منابع و ظرفیت های فیزیکی، بیولوژیکی و انسانی موجود در یک حوزه آبخیز برای دستیابی به منافع اقتصادی و اجتماعی را فراهم می نماید.

مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز: سامانه مدیریتی است که فعالیت های مدیریتی و اجرایی یک حوزه آبخیز را از جنبه های طبیعی، اجتماعی و اقتصادی، عمرانی و توسعه ای، با لحاظ تأثیر متقابل بر یکدیگر و بر مدیریت سرزمین و کاربری اراضی و بهره برداری بهینه و پایدار از منابع مختلف، به منظور تأمین و حفظ سلامت حوضه، مورد توجه قرار می دهد.

حوزه آبخیز رده ۲: عرصه حوزه های آبخیز کشور در اولین تقسیم بندی شامل شش ابرحوضه رده ۱ است که مساحت آنها برابر با مساحت کل کشور است. در دومین طبقه تقسیم بندی، این حوضه ها به ۳۰ حوزه آبخیز رده ۲ تقسیم می شوند.

آبخوان: سفره آب یا آبخوان، قسمتی از پوسته زمین و متشکل از لایه های زمین شناسی است که خلل و فرج سنگ های آن قابلیت ذخیره سازی و انتقال مناسب آب را داشته باشند.

آبخوانداری: مجموعه عملیات اجرایی است با مهار و نفوذ سیلاب بر روی عرصه آبخوان ها، موجب احیای کمی و کیفی منابع آب، خاک و پوشش گیاهی حوزه های آبخیز و تقلیل و حذف خسارت های مستقیم و غیر مستقیم سیل و خشکسالی می شود. رسالت ذاتی آبخوانداری، نفوذ سیلاب به درون زمین با هدف تقویت ذخیره «آب سبز» در خاک و بهبود وضعیت «آب آبی» در آبخوان چاه ها، چشمه ها و

قنوات است که منجر به کاهش سیل خیزی، مرطوب سازی، احیای پوشش گیاهی، کاهش فرسایش، تثبیت کانون های گرد و غبار، تغذیه آبخوان، جلوگیری از فرونشست زمین، حفاظت آبخیزها، حفظ تعادل عرصه های منابع طبیعی، بهبود و استمرار تولید کشاورزی، بهبود معیشت آبخیزنشینان و پایداری سکونتگاه ها بویژه در روستاها می شود.

حفاظت آبخیزها: مجموعه اقدامات حفاظتی، مدیریتی و اجرایی است که منجر به حفظ آب، خاک و پوشش گیاهی، بهبود خدمات اکوسیستم و ارتقای پایداری بوم شناختی حوزه های آبخیز می شود.

مناطق بحرانی و حساس به فرسایش: اراضی مازنی و لسی با توجه به خصوصیات و ویژگی های خاص، در برابر فرایندهای فرسایش طبیعی و غیر طبیعی به شدت حساس و آسیب پذیر بوده و در برابر فعالیت های انسانی به کانون های بحرانی فرسایش تبدیل می شوند.

آبراهه: مجرای باریک طبیعی است که برای جریان یافتن آب بوجود آمده است.

سیل: طغیان جریان آب و زیر آب رفتن گسترده ای از زمین است همچنین استغراق زمین های پست در اثر بالا آمدن سطح آب رودخانه، سیل یا طغیان آب است.

مسیل: مجرای طبیعی است که سیل حاصل از رگبار باران و ذوب برف موقتاً در آن جریان می یابد.

منابع طبیعی تجدید پذیر: منابع طبیعی تجدید پذیر منابعی هستند که در صورت رعایت اصول توسعه پایدار، در یک دوره زمانی کوتاه مدت یا حداکثر میان مدت بتوانند خود را بازسازی، ترمیم و باز تولید کنند مانند منابع آب آب تجدید پذیر، خاک، پوشش گیاهی و حیات وحش

خاک: پیکره ای طبیعی، متحول و پویا که حاصل مجموعه ای از واکنش های فیزیکی، شیمیایی و زیستی است و متأثر از آب، اقلیم موجودات زنده در طی زمان بر روی پوسته زمین با سنگ مادر بوجود می آید.

فرسایش خاک جدا شدن ذرات خاک از محل خود، جابجایی، انتقال و ترسب آنها توسط عوامل طبیعی با انسانی است.

حفاظت خاک: مجموعه اقداماتی که به منظور پیش گیری و کنترل تخریب، فرسایش و آلودگی خاک و تبعات آن انجام می شود و موجب تقویت پایداری یا افزایش باروری خاک می شود.

ذی ربطان حوزه آبخیز: اشخاص حقیقی و حقوقی را که می تواند دستیابی به اهداف آبخیزداری را تحت تأثیر قرار دهند یا تحت تأثیر آن قرار گیرند، شامل می شود.

ذی نفعان حوزه آبخیز: اشخاص حقیقی و حقوقی که دارای منافع مستقیم یا غیر مستقیم در حوزه آبخیز می باشند، گفته می شود.

وزارت: منظور وزارت جهاد کشاورزی است.

سازمان: منظور سازمان جنگل های، مراتع و آبخیزداری کشور است.

ماده ۲- در راستای تحقق سیاست های کلان کشور و با هدف مدیریت بهینه و پایدار منابع مختلف و افزایش نقش مشارکت مردم و سازمان های محلی، حوزه آبخیز به عنوان واحد طبیعی برنامه ریزی و مدیریت منابع طبیعی تجدید پذیر و تولیدات گیاهی در کشور تعیین می شود.

ماده ۳- به منظور هماهنگی و سیاست گذاری در زمینه های مختلف موضوع این قانون و تحقق مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز نظارت بر سیاست های توسعه ای سازمان های ذی نفع و ذی ربط با هدف حفظ و بهبود سلامت حوضه و حرکت در چارچوب توسعه پایدار و تحقق اقتصاد سبز، شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری با ریاست رئیس جمهور و با عضویت وزرای جهاد کشاورزی، نیرو، صنایع و معادن، کشور، راه و شهرسازی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، رئیس پژوهشگاه حفاظت خاک و آبخیزداری یک نفر از اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی و یک نفر از اعضای کمیسیون عمران با انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر و یک نفر از متخصصان بخش آبخیزداری و یک نفر از متخصصان بخش کشاورزی به حکم رئیس جمهور و با دبیری وزارت تشکیل می شود.

تبصره ۱- کلیه مصوبات شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری پس از تأیید رئیس جمهور برای تمامی وزارت خانه ها و دستگاه های اجرایی ذی ربط، لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری در وزارت مستقر می باشد و پیگیری تصمیمات و مصوبات آن به عهده وزیر است. نحوه فعالیت این شورا مطابق دستور العملی خواهد بود که به پیشنهاد وزارت به تصویب شورای عالی می رسد.

ماده ۴- به منظور نظارت و هماهنگی اجرای برنامه های مدیریتی حوزه های آبخیز شورای آبخیز در حوزه های رده ۲ کشور تشکیل می شود. این شورا متشکل از استانداران استان های مرتبط با حوزه آبخیز، نماینده تام الاختیار هر کدام از وزار و سازمان های عضو شورای عالی آبخیزداری یک نفر از نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجمع نمایندگان استان های مربوطه می باشد.

تبصره- رئیس شورا توسط شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری و با حکم دبیر شورا منصوب می شود.

ماده ۵- سازمان مکلف است برنامه ریزی و پیاده سازی مدیریت یکپارچه حوزه، نظارت و اعمال مدیریت هماهنگ بر حوزه های آبخیز را به نحوی انجام داده که اهداف زیر محقق گردد:

۱- به منظور مدیریت جامع و کشور استفاده بهینه از نزولات و کاهش تبخیر و هدررفت بارش و تولید آب با رژیم متعادل و تبدیل آب بارش ها با آب سبز و به منابع آب تجدید پذیر با آب آبی، سازمان مکلف است به گونه ای برنامه ریزی نماید که، سالانه حداقل ۱٪ از نزولاتی که تبخیر شده یا بلا استفاده از دسترس خارج می شود را از طریق آبخیزداری و آبخوانداری به حجم آب استحصالی کشور اضافه شود.

۲- در مواردی که تأمین کسری آب صرفاً با عملیات آبخیزداری ممکن باشد، با تأمین اعتبار مورد نیاز طرح های ذی ربط را اجرای نماید.

۳- انجام عملیات عملیات زیستی، مهندسی و ترکیب زیستی و مهندسی به منظور تحکیم و تثبیت کناره های رودخانه ها و همچنین اجرای طرح های حفاظت خاک و آبخیزداری در حاشیه آبراهه ها

۴- استعدادیابی و شناسایی قابلیت های طبیعی، انسانی، اجتماعی مالی و زیر ساخت های فیزیک حوزه های آبخیز با هدف جایگزینی فعالیت های خارج از ظرفیت بر منابع حوضه از جمله کشاورزی و دامداری غیر اصولی با مشاغلدارای وابستگی و فشار کمتر از جمله اجرای طرح های آبخونداری، زراعت سیلابی، تغذیه قنوات، حفظ آب در خاک، طبیعت گردی، زراعت چوب، زنبورداری، نوغان داری، پرورش گیاهان دارویی

۵- اجرای سامانه های استحصال آب باران برای ذخیره آب افزایش تولید و کاهش تبخیر

۶- اجرای بندهای زیرزمینی برای تأمین آب و جلوگیری از هدر رفت آن در مناطق مرزی و ساحلی

۷- بهبود نظام های بهره برداری از منابع حوزه آبخیز و ساماندهی مناسب و مطلوب در امور آموزشی، پژوهشی و ترویجی

۸- ظرفیت سازی جهت مشارکت هر چه بیشتر ذی ربطان و ذی نفعان به ویژه بخش خصوصی وساکنین محلیدر مراحل مختلف تصمیم گیری، برنامه ریزی، مطالعه، اجرا، نظارت و ارزیابی طرح های آبخیزداری

۹- مطالعه، تهیه و تصویب طرح های جامع مدیریت حوزه های آبخیز و ارایه خدمات فنی و مهندسی مرتبط

۱۰- جامع نگری در مدیریت، اجرا و بهره برداری و ایجاد هماهنگی بین واحدهای ذی ربط فعال و مسئول در تأمین و مصرف آب در محدوده جغرافیایی حوضه ها

۱۱- تهیه و تدوین خط مشی، اهداف کلان و سیاست های جامع حفاظت و توسعه منابع خاک و آب، آبخیزداری و آبخوانداری.

۱۲- تهیه و تدوین ضوابط و استانداردهای فنی آبخیزداری و برنامه ها و دستورالعمل های اجرایی لازم جهت اعمال مدیریت جامع و هماهنگ در حوزه های آبخیز کشور

۱۳- تعیین، تجهیز و مدیریت حوزه های آبخیز معرف، زوجی و نمایشی و ایستگاه های آبخیزداری و آبخوانداری به منظور پایش و ارزیابی میزان فرسایش خاک، رسوب دهی، سیلخیزی و شدت تخریب حوزه های آبخیز کشور و همچنین انجام امور ترویجی آبخیزداری و آبخوانداری از طریق پژوهشگاه حفاظت خاک و آبخیزداری

۱۴- انجام فعالیت های اجرایی در زمینه حفظ، احیاء اصلاح و بهره برداری حوضه ها با اولویت ساکنین محلی

۱۵- انجام پژوهش های کاربردی از طریق پژوهشگاه حفاظت خاک و آبخیزداری

۱۶- ساماندهی و توسعه پایگاه جامع اطلاعات حوزه های آبخیز و تصمیم بار

۱۷- شناسایی و پایش عوامل و مولفه های مختلف محیطی مورد نیاز برنامه های تأمین سلامت حوزه آبخیز

۱۸- تدوین راه کار های بهینه ارتقای سلامت، حفاظت، حمایت، حراست و احیای منابع آبخیز با همکاری پژوهشگاه حفاظت خاک و آبخیزداری

۱۹- پیشنهاد ساختار سازمانی مناسب مدیریت یکپارچه هر یک از حوضه های مبتنی بر مشارکت ذی نفعان حوزه آبخیز، جهت تصویب شورای عالی آبخیزداری

۲۰- تدوین دستور العمل ها و ضوابط اجرایی مدیریت یکپارچه در حوزه های آبخیز و اجرای مصوبات شورای عالی آبخیزداری

۲۱- ارزش اقتصادی با کارکردهای بازاری و غیر بازاری و هزینه ها و منافع اجتماعی طرح ها و فعالیت های آبخیزداری، در مطالعات امکان سنجی این طرح ها و پروژه ها ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره- وزارت نیرو مکلف است نسبت به تخصیص بهره برداری از منابع آب جدید استحصالی ناشی از اقدامات آبخیزداری و آبخوانداری، برای سرمایه گذاران حقیقی و حقوقی با اولویت، جوامع محلی، اقدام نماید. آیین نامه اجرایی این تبصره ظرف مدت ۶ ماه از تصویب قانون توسط سازمان با هماهنگی وزارت نیرو تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۶- به منظور کاهش خطرات سیل و بهره برداری بهینه از سیلاب در حوزه های آبخیز، سازمان مکلف به اقدامات زیر می باشد:

۱- تهیه سامانه پیش بینی و هشدار سیل برای حوزه های آبخیز کشور

۲- مطالعه، طراحی و اجرای عملیات کاهش سیل خیزی و جلوگیری از بروز سیل و جریان های واریزه ای

۳- برنامه ریزی، مطالعه و بهره برداری از سیلاب در طرح های آبخوانداری و تعادل بخشی آب های زیرزمین

۴- تهیه اطلس و نقشه های ادواری مرتبط با سیل از جمله سیل خیزی، خطرات سیل و پهنه های سیل گیر

۵- بهره برداری از سیلاب در تغذیه و احیای قنوت، چشمه ها و چاه ها

۶- اجرای طرح های پخش سیلاب و آبخوانداری و کنترل جریان های واریزه ای و گلی

۷- بهره برداری از سیلاب در احیای پوشش گیاهی و توسعه زراعت سیلابی

۸- حفظ، احیاء توسعه و بهره برداری پایدار از آبراهه ها، و مسیل ها، برکه ها و رودخانه ها اعم از طبیعی یا احداثی و ایجاد دره های سبز

ماده ۷- سازمان مکلف است طرح های آبخیزداری شهری و کنترل سیل در سطح حوزه های آبخیز مشرف بر شهرها را با مشارکت شهرداری ها با هدف کنترل سیل و رسوب ورودی به شهرها، کاهش مخاطرات زمین لغزش و فرونشست زمین انجام دهد. دولت مکلف است اعتبار لازم و ردیف بودجه طرح آبخیزداری شهری و کنترل سیل را در ردیف های بودجه پیشنهادی پیش بینی و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

تبصره ۱- سازمان مکلف است مطالعات مربوط به کنترل سیلاب های شهری و پیش گیری از آنها را با دقت و کفایت در فرایند تهیه و تصویب طرح های توسعه و عمران انجام و اسناد خروجی مرتبط با آنها را به همراه سایر اسناد الزام آور طرح های توسعه و عمران ملاک عمل قرار دهد.

تبصره ۲- توسعه شهری در پهنه های سیل خیز و سیل گیر ممنوع است و برای مهار سیلاب در مناطق شهری طرح های مدیریت سیلاب های شهری با رویکرد پیشگیری از خطر و تغذیه سفره های زیرزمینی در سطح حوزه آبخیز بالاست، جایگزین، طرح های جمع آوری و دفع آبهای سطحی شهرها می شود.

تبصره ۳- دستگاه های مسئول توسعه و جانمایی پهنه های سکونت گاهی، ملزم به رعایت مدیریت حوزه آبخیز سدهای تأمین کننده آب شرب و عدم تعارض با کارکردهای طبیعی حوضه بوده و ملزم به اخذ موافقت سازمان در جهت کاهش مخاطرات مندرج در این ماده می باشند.

ماده ۸- به منظور حفاظت از منابع خاک حوزه آبخیز، کنترل فرسایش و احیای اراضی، سازمان موظف به اجرای موارد زیر است:

۱- مطالعه، طراحی و اجرای عملیات حفاظت خاک و کاهش فرسایش و رسوب در سطح حوزه های آبخیز کشور

۲- تهیه اطلس و نقشه های ادواری از جمله رسوبدهی فرسایش، فرسایندهی باران در مقیاس های مناسب و عملیاتی

۳- تعیین ارزش اقتصادی خاک در اقالیم و کاربردهای مختلف

۴- تهیه نقشه ها و پهنه بندی خاک و طبقه بندی اراضی در مقیاس های مناسب و عملیاتی در عرصه حوزه های آبخیز با مشارکت دستگاه های ذیربط

۵- اجرای عملیات احیاء و بهسازی خاک های در معرض تخریب و تخریب شده

۶- پیش گیری و مهار فرسایش خندقی، حرکت های توده ای و زمین لغزشی و احیای اراضی تخریب شده

۷- اجرای طرح های مربوط به تثبیت خاک و جلوگیری از فرسایش اراضی در حوزه های آبخیز

تبصره ۱- هر گونه استفاده غیراصولی اشخاص حقیقی و حقوقی از حوزه های آبخیز که سبب تشدید فرسایش خاک، تخریب و آلودگی خاک شود و پایداری بوم شناختی حوضه شود، با ابلاغ اخطاریه از طرف سازمان متوقف می شود.

تبصره ۲- کلیه مالکین اراضی دیم واقع در مستثنیات این قانون که ارضی آنها بنا به تشخیص سازمان دارای فرسایش خاک بیش از حد مجاز می باشد، موظفند در اجرای طرح های آبخیزداری تهیه شده توسط سازمان برای آن حوزه مشارکت نمده و با اجرای عملیات آبخیزداری فرسایش اراضی خود را به کمتر از حد مجاز برسانند.

تبصره ۳- تخریب عملیات آبخیزداری اعم از پوشش های گیاهی و سازه های ایجاد شده در عملیات زیستی، مهندسی و ترکیب زیستی و مهندسی، احداثی جهت حفاظت خاک و آب جرم است. و مرتکب حسب مورد به جزای نقدی معادل قیمت روز آنها محکوم می شود.

تبصره ۴- به منظور حفاظت خاک در مناطق بحرانی و حساس به فرسایش و جلوگیری از فرسایش های آبی و بادی، رانش زمین، تولید رسوب، تشدید طوفان های گرد و غبار، بیابان زایی و با تشدید آن، هر گونه فعالیت اجرایی و بهره برداری منوط به رعایت ضوابط و استانداردهای فنی آبخیزداری می باشد.

تبصره ۵- تعیین آستانه فرسایش قابل تحمل، ضوابط اجرایی، شاخص ها و معیارهای فنی و شرایط صدور مجوز و نحوه مشارکت اشخاص در اجرای طرح های آبخیزداری و آیین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت ۶ ماه از تصویب این قانون توسط وزارت تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۹- هر گونه اقدام اشخاصی حقیقی و حقوقی که سبب آلودگی نقطه ای و منطقه ای آب های سطحی و زیرزمینی شود و پایداری بوم شناختی آبخیز را به مخاطره اندازد، ممنوع است و با همکاری مجاری ذریبط، عملیات متوقف می شود.

تبصره ۱- تخلیه هر گونه مواد زائد خطرناک نخاله، زباله، شیره زباله، مواد زائد ساختمانی، خاک، سنگ و همچنین دپو کردن خاک در عرصه آبراهه ها و دامنه های مشرف بر آنها ممنوع است.

تبصره ۲- سازمان با مشارکت سازمان حفاظت محیط زیست موظف به هماهنگی لازم برای تعیین محدوده های تخلیه مواد زائد در مناسبترین محل می باشند.

ماده ۱۰- مدیریت آبخیزهای بیابانی و هماهنگی در سطح ملی جهت کنترل پدیده بیابانزایی بعهده سازمان می باشد. کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، شرکت ها و موسسات دولتی، عمومی و خصوصی موظفند ضمن رعایت شاخص ها و معیارهای کنترل بیابانزایی و راهکارهای ارائه شده در برنامه اقدام ملی بیابانزدایی برنامه های مدیریتی و اجرایی خود را به گونه ای تدوین و اجرا نمایند که منجر به تخریب سرزمین و بیابانزایی نشود. به منظور احیاء بهره برداری و مدیریت مناطق بیابانی، سازمان موظف به اقدامات زیر می باشد:

۱- شناسایی ظرفیت های طبیعی و اقتصادی منابع بیابانی

۲- مطالعه، طراحی و اجرای عملیات مهار بیابان زایی

۳- طراحی، برنامه ریزی و اجرای طرح های بهره برداری چند منظوره مبتنی بر ظرفیت بیابان ها جهت تثبیت کانون های گرد و غبار و ماسه های روان، اشتغال زایی و افزایش تولید پایدار

کانون های گرد و غبار و ماسه های روان، اشتغال زایی و افزایش تولید پایدار

تبصره دستگاه های موثر در پدیده بیابانزایی و یا متأثر از آن موظفند در تهیه و اجرای برنامه های احیایی جهت کنترل خسارت وارده به اماکن و تأسیسات تحت مدیریت خود مشارکت نمایند.

ماده ۱۱- هرگونه تغییر کاربری که منجر به تخریب حوزه های آبخیز، تخریب خاک و اراضی، تشدید فرسایش و تشدید سیل خیزی شود، ممنوع است. آیین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت ۶ ماه از تصویب این قانون توسط وزارت تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۱- سازمان موظف به پایش مداوم کاربرهای اراضی در سطح حوزه های آبخیز است.

تبصره ۲- زمین های حریم شهرها، می توانند فقط به کاربری های کشاورزی، جنگل داری، مرتعداری و تفرج گسترده و یا عملیات آبخیزدای و آبخوانداری اختصاص یابند و تغییر کاربری آنها ممنوع است.

ماده ۱۲- سازمان موظف است با مشارکت دستگاه های ذی ربط نسبت به طراحی مدیریت کاهش خطرات ناشی از خشکسالی و تغییرات جوی و اقلیمی در قالب مدیریت خطر پذیری اقدام و برنامه های پیش گیری از جمله موارد ذیل را مصوب و اجرا نماید:

۱- طراحی سامانه پیش آگاهی و هشدار خشکسالی کشاورزی

۲- ارائه برنامه پهنه بندی ریسک و مدیریت ریسک خشکسالی منابع طبیعی و کشاورزی

۳- ایجاد و راه اندازی شبکه سنجش و پایش مولفه های هواشناسی و اقلیمی در سطح ایستگاه های آبخیزداری و آبخوانداری و کشاورزی در بستر اینترنت (شبکه جهانی بهم پیوسته) اشیاء

۴- ارائه گزارش های ادواری و مستمر به صورت روزانه، هفتگی و ماهیانه به ذی نفعان و ذی ربطان

ماده ۱۳- وزارت خانه های نیرو و سازمان هواشناسی کشور موظفند حسب درخواست سازمان، نسبت به تکمیل و تجهیز شبکه ایستگاه های هواشناسی، آب شناسی و رسوب سنجی در حوزه های آبخیز اقدام نموده و آمار و اطلاعات جمع آوری شده را جهت بهره برداری در اختیار سازمان قرار دهند. این دستگاه ها همچنین موظفند کلیه اطلاعات مولفه های هواشناسی ایستگاه های همدید (سینوپتیک)، آب شناسی و رسوب سنجی را به صورت روزانه در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۱۴- جهت تشویق و ترغیب اشخاص حقیقی و حقوقی به رعایت اصول فنی و مشارکت در اجرای طرح های آبخیزداری و آبخوانداری طبق طرح مصوب، سازمان موظف است تسهیلات اعتباری و امکانات لازم را در بودجه سالیانه منظور و در اختیار بهره برداران قرار دهد. در این رابطه سازمان ملزم به اقدامات زیر است:

۱- سازمان مجاز است از طریق مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به انجام برنامه ها و پروژه های عمرانی اعم از مدیریت حفاظت، احیاء، اصلاح، توسعه و بهره برداری در حوزه های آبخیز از طریق برگزاری مزایده یا مناقصه اقدام نماید. در مواردی که انجام امور فوق از طریق مشارکت اشخاص مقدور نباشد، سازمان می تواند رسماً عهده دار آن شود.

۲- آئین نامه اجرایی این ماده مشتمل بر نحوه مشارکت بخش خصوصی اعم از ساکنین و بهره برداران محلی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی، ضوابط و شرایط مزایده و مناقصه و سایر موارد مرتبط، بنا به پیشنهاد وزارت و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره- واگذاری انجام فعالیت های اجرایی در زمینه حفظ، احیاء، اصلاح و بهره برداری حوزه های حوزه های آبخیز با اولویت ساکنین محلی در قالب طرح های آبخیزداری است.

ماده ۱۵- سازمان موظف است جهت تحقق اهداف عالی موضوع این قانون، برنامه ریزی لازم را جهت انجام موارد زیر به عمل آورد. دستگاه های اجرایی ذی ربط مکلفند در جهت اجرای برنامه های مربوطه همکاری نمایند.

۱- ارتقاء سطح فرهنگی عمومی مردم به منظور حفظ و حمایت از آبخیزداری و آبخوانداری

۲- تعیین و حمایت از اولویت های تحقیقاتی، آموزشی و ترویجی در زمینه آبخیزداری و آبخوانداری

۳- توسعه و گسترش همکاری های فنی و علمی با سازمان ها و مراکز ذیربط داخلی و خارجی

تبصره- آئین نامه اجرایی این ماده و نحوه مشارکت و همکاری سایر دستگاه ها و تأمین اعتبار لازم به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶- به منظور توسعه فعالیت های علمی و تحقیقاتی در زمینه حفاظت خاک و آبخیزداری، پژوهشگاه حفاظت خاک و آبخیزداری به پژوهشگاه حفاظت خاک و آبخیزداری ارتقا یافته و به صورت هیأت امنایی اداره می شود.

تبصره- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این قانون ساختار سازمانی پژوهشگاه را در شورای عالی گسترش آموزش عالی مصوب نماید.

ماده ۱۷- از تاریخ تصویب این قانون، قوانین معارض ملغی الاثر می شوند.

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت حقوقی و امور قانونی و مقررات
معاونت تدوین شرح و ابصار قوانین

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح آبخیزداری و آبخوانداری تقدیم می شود.

معاون قوانین

معاونت تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
معاونت حقوقی ریاست جمهوری

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل

به شرح زیر تقدیم می شود:

- ۱- سابقه تقدیم:** ماده ۱۳۰ قبلاً تقدیم نگردیده است
- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در
- کمیسیون
- صحن (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک با:
- با تغییر اساسی
- با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)
- بدون تغییر اساسی
- پیش از انقضاء شش ماه
- با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان
- با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان
- مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس
- می باشد
- می باشد

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

- رعایت شده است.
- رعایت شده است (با نظر کارشناسی)
- رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.
- در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی)

الف- ماده ۱۳۱-

- اول- حداقل امضا لازم (۱۵ نفر) دارد ندارد
- دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد
- سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد
- چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۳۸-

- طرح تقدیمی دارای یک موضوع بیش از یک موضوع
- است و پیشنهاد آن به عنوان مواد متعدد ماده واحده
- مواجهه با ایراد نمی باشد. می باشد.

**۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ :
اول: از نظر قانون اساسی؛**

طرح تقدیمی با قانون اساسی به طور کلی مغایرت ندارد.
دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند

چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.
دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس

(ماهوی)؛

الف- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب

نمی شود

می شود

ندارد.

دارد.

و نیاز به ۲/۳ رای نمایندگان

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

ندارد.

دارد.

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

در رابطه با طرح/لایحه تقدیمی از نظر اصل ۷۵ قانون اساسی: طرح تقدیمی موجب افزایش هزینه های عمومی می گردد و چون محل تامین آن مشخص نشده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد.

در رابطه با طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی: ۱- دلایل تقدیم طرح با قید یک فوریت در مقدمه توجیهی ذکر نشده است.

۲- عبارات بسیاری در طرح که با «به منظور» یا «در راستای» آغاز شده‌اند در مقام بیان هدف، فلسفه و ضرورت تقنین هستند، جهت رعایت اصول نگارش متون قانونی لازم است که این عبارات حذف و به مقدمه توجیهی منتقل شوند. مانند مواد (۲)، (۳)، بند (۱) ماده (۵)، (۶) و (۸).

۳- با وجود ماده (۱) درخصوص بیان تعاریف اصطلاحات مندرج در طرح مناسب است که تعاریفی نیز به عبارات و اصطلاحات زیر اختصاص یابد: «رواناب»، «خط الراس»، «آب آبی»، «آب سبز» و «آبخیز نشینان» در ماده (۱)، «آب استحصالی»، حوزه آبخیز معرف، زوجی و نمایشی و «ایستگاه آبخیزداری» در ماده (۵)، «جریان‌های واریزه‌ای» و «جریان‌های گلی» در ماده (۶) و «مهار فرسایش خندقی» و «حرکت‌های توده‌ای» در بند (۶) ماده (۸).

۴- با توجه به لزوم رعایت اصل پانزدهم (۱۵) قانون اساسی، لازم است معادل کلمات زیر به زبان فارسی در متن طرح درج گردد: «اکوسیستم» در ماده (۱)، «استاندارد» در ماده (۵)، «دپو» در ماده (۹)، «ریسک» در بند (۲) ماده (۱۲). همچنین معادل واژه «سیتوپتیک» در ماده (۱۳) «همدید» نگاشته شده است که ظاهراً این معادل مصوب فرهنگستان نمی‌باشد.

۵- تعاریف مندرج در ماده (۱) باید مناسب متون قانونی یعنی مختصر، جامع و بدون هرگونه ابهام باشد. همچنین لازم است که بندهای مربوط به این ماده، شماره‌گذاری شوند.

۶- در ماده (۱) به عنوان «حوزه آبخیز رده (۲)» عبارت «رده (۱)» نیز اضافه شود.

۷- در ماده (۱) تعریف «آبخیزداری» مطول است و اصولاً در تعریف نیازی به بیان هدف و رسالت ذاتی نمی‌باشد.

۸- در ماده (۱) تعریف اصطلاح «مناطق بحرانی و حساس به فرسایش» تعریفی کیفی و فاقد هرگونه ضابطه مشخص است.

۹- در ماده (۱) در تعریف اصطلاح «منابع طبیعی تجدیدپذیر» عبارات «کوتاه مدت» و «میان مدت» ضابطه دقیق و مشخصی ندارند و موجب ابهام در تعریف می‌شوند.

۱۰- تعاریف «خاک»، «فرسایش خاک» و «حفاظت خاک» در ماده (۱) همان تعاریف مندرج در بندهای «پ»، «د» و «ز» ماده (۱) قانون حفاظت از خاک می‌باشد. لذا به جای تکرار باید به قانون مذکور ارجاع داده شود.

۱۱- در ماده (۱) لازم است که «اختصارات» به صورت مجزا از «تعاریف» ذکر شوند.

۱۲- مناسب است در ماده (۳) تصریح شود هر دو عضو نماینده مجلس نقش ناظر دارند.

۱۳- در ماده (۳) «متخصص بخش آبخیزداری» و «متخصص بخش کشاورزی» عناوین کلی هستند و نیاز به تعیین ضابطه‌های مشخصی نظیر سابقه کار و تحصیلات می‌باشد.

۱۴- مناسب است در مواد (۳) و (۴) به جای ذکر هدف ایجاد شورای عالی و شورای آبخیز، وظایف آنها به صراحت مشخص و درج گردد.

۱۵- تکالیف مندرج در مواد (۵)، (۶)، (۷)، (۱۰)، (۱۲) و (۱۵) تکالیفی کلی هستند و ضمانت اجرای مشخصی برای اجرای آنها وجود ندارد.

۱۶- در تبصره (۲) ماده (۷) مناسب است روشن شود که مرجع تشخیص «پهنه‌های سیل خیز» چه نهادی است.

۱۷- تبصره (۲) ماده (۸) فاقد ضمانت اجرایی است.

۱۸- در ماده (۹) مناسب است روشن گردد که تشخیص اقدامی که سبب آلودگی می‌شود بر عهده چه نهادی است.

۱۹- برای متخلفین در ماده (۱۰) و ماده (۱۱) مجازاتی تعیین نشده است.

۲۰- مناسب است برای تکلیف مندرج در ماده (۱۳) تکلیف دوره‌ای باشد و برای آن ظرف زمانی مشخصی تعیین گردد.

۲۱- عبارت «از ابلاغ این قانون» در تبصره ماده (۱۶) خلاف قاعده کلی مندرج در ماده (۲) قانون مدنی است که آغاز اثرگذاری قانون را از تاریخ «لازم اجراء شدن» آن اعلام می‌کند.

۲۲- ماده (۱۷) خلاف سیاستهای تنقیحی مجلس شورای اسلامی است. باید تمامی قوانین و موادی که مدنظر طراح محترم است به صراحت مشخص گردد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱. در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☐	وجود ندارد
	☒	وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.
ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☒	وجود ندارد
	☐	وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲. در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع

☐	لازم است.
☐	لازم نیست.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

۱۱- حکم ماده ۳ طرح مبنی بر تشکیل شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری به منظور مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز با ماده واحده قانون تفکیک وظایف وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی مصوب ۱۱/۰۶/۱۳۶۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی که مقرر می دارد "امور مربوط به حفظ احیاء و گسترش و بهره برداری از منابع طبیعی (جنگل مرتع و شیلات آبخیزداری) و... بر عهده جهاد سازندگی قرار می گیرد در تعارض است.

۱۲- حکم ماده ۳ طرح مبنی بر تشکیل شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری به منظور هماهنگی و سیاستگذاری در این حوزه با اصل ۸۵ قانون اساسی که مقرر می دارد " سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمیتواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند" در تعارض است.

۱۳- در ماده ۳ طرح عبارات "متخصص بخش آبخیزداری" و "متخصص بخش کشاورزی" کلی و مبهم است.

۱۴- عبارت "مدیریت جامع و کشور" در بند ۱ ماده ۵ دارای ابهام است.

۱۵- حکم بند ۱ ماده ۵ طرح مبنی بر تکلیف سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری کشور نسبت به برنامه ریزی برای افزودن سالانه حداقل ۱٪ از نزولاتی که تبخیر شده یا بلا استفاده از دسترس خارج می شوند از طریق آبخیزداری و آبخوانداری به حجم آب استحصالی کشور با ماده ۲۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۲۳/۰۴/۱۳۸۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی که مقرر می دارد "دولت مکلف است به گونه ای برنامه ریزی نماید که تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی و با استفاده بهینه از منابع مندرج در فصل تأمین آب بودجه های سنواتی حداقل پانزده درصد (۱۵٪) متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالانه کشور (هفت و نیم درصد (۷/۵٪) از محل کنترل آبهای سطحی و هفت و نیم درصد (۷/۵٪) از طریق آبخیزداری و آبخوانداری) به حجم آب استحصالی کشور اضافه گردد" در تعارض است.

۱۶- حکم بند ۱۱ ماده ۵ طرح مبنی بر تهیه و تدوین خط مشی اهداف کلان و سیاستهای جامع حفاظت و توسعه منابع خاک و آب آبخیزداری و آبخوانداری توسط سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری با اصل ۸۵ قانون اساسی که مقرر می دارد " سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمیتواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند" در تعارض است.

۱۷- حکم بند ۱۹ ماده ۵ طرح درخصوص پیشنهاد ساختار سازمانی مناسب مدیریت یکپارچه حوضه های مبتنی بر مشارکت ذی نفعان حوزه آبخیز با بند الف ماده ۲۸ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر کاهش حجم اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی در تعارض است. این حکم همچنین با بند ۱۰ سیاستهای کلی نظام اداری مبنی بر چابک سازی متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم انداز در تعارض است.

۱۸- احکام پیش بینی شده در این طرح به جهت افزایش هزینه های عمومی بدون پیش بینی طریق جبران هزینه جدید مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

۱۹- عبارات "جریانهای واریزهای" و "جریان های گلی" در ماده ۶ طرح نیازمند تعریف است.

۲۰- حکم تبصره ۲ ماده ۸ طرح مبنی بر تکلیف کلیه مالکین اراضی دیم نسبت به مشارکت در اجرای طرح های آبخیزداری فاقد ضمانت اجرایی است.

۲۱- حکم ماده ۹ طرح مبنی بر ممنوعیت هر گونه اقدام اشخاص حقیقی و حقوقی که سبب آلودگی نقطه ای و منطقه ای آبهای سطحی و زیرزمینی شود فاقد ضمانت اجرایی است. همچنین حکم ممنوعیت تبصره ۱ ماده ۹ ضمانت اجرایی ندارد.

۲۲- استفاده از لغت بیگانه "دپو" در تبصره ۱ ماده ۹ طرح مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است.

۲۳- ذیل ماده ۱۰ طرح احکام مستقل از این ماده پیش بینی شده که باید در قالب ماده مستقل تنظیم شود. لذا از عبارت " به منظور احیاء بهره برداری و مدیریت ... " تا انتهای تبصره به عنوان ماده ۱۱ و شماره مواد بعدی به ترتیب اصلاح شود.

۲۴- حکم ماده ۱۱ طرح مبنی بر ممنوعیت هرگونه تغییر کاربری که منجر به تخریب حوزه های آبخیز تخریب خاک و اراضی تشدید فرسایش و تشدید سیل خیزی می شود فاقد ضمانت اجرایی است.

۲۵- استفاده از لغت بیگانه "ریسک" در ماده ۱۲ طرح مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است.

۲۶- در تبصره ماده ۱۶ بکار بردن عبارت "از ابلاغ این قانون" خلاف قاعده کلی ماده ۲ قانون مدنی است که آغاز اثرگذاری قانون را از تاریخ "لازم اجراء شدن" آن بیان می کند.

۲۷- ماده ۱۷ طرح از این جهت که به طور کلی نسبت به ملغی الاثر کردن تمامی قوانین و مقررات مغایر حکم میکند با سیاستهای تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹ مغایرت دارد. قوانین مد نظر طراحان باید به طور دقیق احصاء و ذکر شوند.

۲- ۱- وفق ماده ۱۵۶ آیین نامه داخلی مجلس اصل بر عادی بودن رسیدگی طرح ها و لوایح است و در صورت اقتضای فوریت باید دلایل آن مستنداً در مقدمه توجیهی آورده شود که این امر در طرح تقدیمی لحاظ نشده است. ۲- مطابق اصول نگارش متون قانونی فلسفه ضرورت و هدف از تقدیم طرح باید در مقدمه بیان شود و درج آن در متن مناسب نیست بنابراین پیشنهاد می شود عبارات صدر ماده ۲، بند ۱ ماده ۵ و ماده ۶ به مقدمه توجیهی منتقل شود. ۳- طرح به جهت ویرایشی دارای ایرادات فراوان است و از این جهت مغایر بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی است. ۴- ماده ۱ طرح به این شرح اصلاح شود. "اصطلاحات به کار رفته در این قانون، دارای تعاریف و معانی مشروح زیر است". همچنین لازم است تعاریف مندرج در این ماده با حروف ابجد یا اعداد شماره گذاری شود. ۵- عبارات "آب آبی" و "آب سبز" در ماده ۱ طرح نیازمند تعریف است. ۶- استفاده از لغت بیگانه "اکوسیستم" در ماده ۱ طرح مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است. ۷- تعریف "خاک" در ماده ۱ طرح با عبارت ذیل تعریف خاک در قانون حفاظت خاک مصوب ۴/۳/۱۳۹۸ که مقرر می دارد "این تعریف شامل خاک درجا و رسوبی نیز می شود" در تعارض است. ۸- در ماده ۳ طرح عبارت "صنایع و معادن" به "صنعت، معدن و تجارت" و عبارت "با دبیری وزارت" به "با دبیری وزیر جهاد کشاورزی" اصلاح شود. ۹- حکم ماده ۳ طرح مبنی بر تشکیل شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری به منظور مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز با ماده ۲ قانون تجدید تشکیلات و تعیین وظایف سازمانهای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و انحلال وزارت منابع طبیعی مصوب ۱۲/۱۱/۱۳۵۰ که مقرر می دارد "بمنظور انجام وظایف و مقررات مربوط بحفظ و حمایت و احیاء و توسعه و بهره برداری از جنگلها و مراتع و اراضی جنگلی و بیشه های طبیعی و اراضی مستحده ساحلی و حفاظت آبخیزها سازمانی بنام سازمان جنگلها و مراتع کشور تشکیل میشود" و بند ۲۸ ماده ۱۷ که " طرح و اجرای برنامه آبخیزداری" را از جمله وظایف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی برشمرده، در تعارض است. ۱۰- حکم ماده ۳ طرح مبنی بر تشکیل شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری به منظور مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز با ماده ۴ قانون حفظ و تثبیت کناره و بستر رودخانه های مرزی مصوب ۱۸/۰۵/۱۳۶۲ که مقرر می دارد "وزارت کشاورزی حفظ و ایجاد پوشش نباتی و غرس اشجار

برای تحکیم و تثبیت کناره ها و همچنین اجرای طرحهای حفاظت خاک و آبخیزداری در حوزه آبخیز رودخانه های مرزی را بعهده خواهد داشت " در تعارض است. ۱۱- حکم ماده ۳ طرح مبنی بر تشکیل شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری به منظور مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز با ماده واحده قانون تفکیک وظایف وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی مصوب ۱۱/۰۶/۱۳۶۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی که مقرر می دارد " امور مربوط به حفظ، احیاء و گسترش و بهره برداری از منابع طبیعی (جنگل، مرتع و شیلات، آبخیزداری) و... بر عهده جهاد سازندگی قرار می گیرد، در تعارض است. ۱۲- حکم ماده ۳ طرح مبنی بر تشکیل شورای عالی حفاظت خاک و آبخیزداری به منظور هماهنگی و سیاستگذاری در این حوزه، با اصل ۸۵ قانون اساسی که مقرر می دارد " سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند " در تعارض است. ۱۳- در ماده ۳ طرح، عبارات "متخصص بخش آبخیزداری" و "متخصص بخش کشاورزی" کلی و مبهم است. ۱۴- عبارت "مدیریت جامع و کشور" در بند ۱ ماده ۵ دارای ابهام است. ۱۵- حکم بند ۱ ماده ۵ طرح مبنی بر تکلیف سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری کشور نسبت به برنامه ریزی برای افزودن سالانه حداقل ۱٪ از نرولاتی که تبخیر شده یا بلا استفاده از دسترس خارج می شوند از طریق آبخیزداری و آبخوانداری به حجم آب استحصالی کشور، با ماده ۲۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۲۳/۰۴/۱۳۸۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی که مقرر می دارد "دولت مکلف است به گونه ای برنامه ریزی نماید که تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی و با استفاده بهینه از منابع مندرج در فصل تأمین آب بودجه های سنواتی، حداقل پانزده درصد (۱۵٪) متوسط بلندمدت نرولات آسمانی سالانه کشور (هفت و نیم درصد (۵/۷٪) از محل کنترل آبهای سطحی و هفت و نیم درصد (۵/۷٪) از طریق آبخیزداری و آبخوانداری) به حجم آب استحصالی کشور اضافه گردد" در تعارض است. ۱۶- حکم بند ۱۱ ماده ۵ طرح مبنی بر تهیه و تدوین خط مشی اهداف کلان و سیاستهای جامع حفاظت و توسعه منابع خاک و آب، آبخیزداری و آبخوانداری توسط سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری، با اصل ۸۵ قانون اساسی که مقرر می دارد " سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند " در تعارض است. ۱۷- حکم بند ۱۹ ماده ۵ طرح در خصوص پیشنهاد ساختار سازمانی مناسب مدیریت یکپارچه حوضه های مبتنی بر مشارکت ذی نفعان حوزه آبخیز، با بند الف ماده ۲۸ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی در تعارض است. این حکم همچنین با بند ۱۰ سیاستهای کلی نظام اداری مبنی بر چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم انداز، در تعارض است. ۱۸- احکام پیش بینی شده در این طرح به جهت افزایش هزینه های عمومی بدون پیش بینی طریق جبران هزینه جدید، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است. ۱۹- عبارات "جریان های واریزه ای" و "جریان های گلی" در ماده ۶ طرح نیازمند تعریف است. ۲۰- حکم تبصره ۲ ماده ۸ طرح مبنی بر تکلیف کلیه مالکین اراضی دیم نسبت به مشارکت در اجرای طرح های آبخیزداری، فاقد ضمانت اجرایی است. ۲۱- حکم ماده ۹ طرح مبنی بر ممنوعیت هر گونه اقدام اشخاص حقیقی و حقوقی که سبب آلودگی نقطه ای و منطقه ای آبهای سطحی و زیرزمینی شود، فاقد ضمانت اجرایی است. همچنین حکم ممنوعیت تبصره ۱ ماده ۹ ضمانت اجرایی ندارد. ۲۲- استفاده از لغت بیگانه "دپو" در تبصره ۱ ماده ۹ طرح مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است. ۲۳- ذیل ماده ۱۰ طرح، احکام مستقل از این ماده پیش بینی شده که باید در قالب ماده مستقل تنظیم شود. لذا از عبارت " به منظور احیاء بهره برداری و مدیریت ... تا انتهای تبصره، به عنوان ماده ۱۱ و شماره مواد بعدی به ترتیب اصلاح شود. ۲۴- حکم ماده ۱۱ طرح مبنی بر ممنوعیت هرگونه تغییر کاربری که منجر به تخریب حوزه های آبخیز، تخریب خاک و اراضی، تشدید فرسایش و تشدید سیل خیزی می شود، فاقد ضمانت اجرایی است. ۲۵- استفاده از لغت بیگانه "ریسک" در ماده ۱۲ طرح مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است. ۲۶- در تبصره ماده ۱۶، بکار بردن عبارت "از ابلاغ این قانون" خلاف قاعده کلی ماده ۲ قانون مدنی است که آغاز اثرگذاری قانون را از تاریخ "لازم اجراء شدن" آن بیان می کند. ۲۷- ماده ۱۷ طرح از این جهت که به طور کلی نسبت به ملغی الاثر کردن تمامی

قوانین و مقررات مغایر، حکم می‌کند با سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹ مغایرت دارد. قوانین مد نظر طراحان باید به طور دقیق احصاء و ذکر شوند.

ب- سوابق قانونی

قوانین متعارض به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

عنوان قانون: قانون حفاظت از خاک مصوب: ۱۳۹۸/۰۳/۰۴

بخش های قانون: تمام متن

سوابق به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

عنوان قانون: قانون توسعه و بهینه سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور مصوب: ۱۳۹۴/۱۲/۲۴

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: سیاست های کلی محیط زیست مصوب ۲۶/۰۸/۱۳۹۴ -- منقح ۱۳۹۷/۴/۳ مصوب: ۱۳۹۴/۰۸/۲۶

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست -- منقح ۱۳۹۶/۱۲/۲۸ مصوب: ۱۳۵۳/۰۳/۲۸

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع -- منقح ۱۳۹۶/۱۱/۲۳ مصوب: ۱۳۴۶/۰۵/۲۵

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون حفظ و تثبیت کناره و بستر رودخانه های مرزی مصوب: ۱۳۶۲/۰۵/۱۸

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۲۳/۰۴/۱۳۸۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی --

منقح ۱۳۹۷/۴/۳ مصوب: ۱۳۸۹/۰۴/۲۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: سیاست های کلی نظام در خصوص منابع طبیعی مصوب ۱۳۷۹،۱۱،۰۳==منقح ۱۳۹۹/۷/۹ مصوب: ۱۳۷۹/۱۱/۰۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخائر جنگلی کشور مصوب: ۱۳۷۱/۰۷/۰۵

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: لایحه قانونی حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها مصوب ۱۳۵۹،۰۳،۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی==منقح

۱۳۹۹/۸/۲۷ مصوب: ۱۳۵۹/۰۳/۰۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون پیشگیری و مبارزه با خطرات سیل مصوب: ۱۳۴۸/۰۳/۰۵

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳،۰۱،۲۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی==منقح

۱۳۹۹/۹/۶ مصوب: ۱۳۶۳/۰۱/۲۸

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: سیاستهای کلی نظام در خصوص منابع آب مصوب ۱۳۷۹،۱۱،۰۳==منقح ۱۳۹۹/۷/۹ مصوب: ۱۳۷۹/۱۱/۰۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون تشویق سرمایه گذاری در طرحهای آب کشور مصوب: ۱۳۸۱/۰۵/۰۶

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون توزیع عادلانه آب -- منقح ۱۳۹۶/۱۱/۱۴ مصوب: ۱۳۶۱/۱۲/۱۶

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان زدایی در کشورهایی که به

طور جدی با خشکسالی و یا بیابان زایی مواجه می باشند - به ویژه در آفریقا مصوب: ۱۳۷۵/۱۰/۱۱

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون حفاظت، احیاء و مدیریت تالاب های کشور مصوب: ۱۳۹۶/۰۲/۰۴

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۹۸/۰۵/۰۷==منقح ۱۳۹۹/۰۵/۰۶ مصوب: ۱۳۹۸/۰۵/۰۷

بخش های قانون: فصل سوم- ماده ۱۴**فصل سوم- ماده ۱۴-الف**فصل سوم- ماده ۱۴-ب**فصل سوم- ماده ۱۴-پ**فصل سوم- ماده ۱۴-ت**فصل سوم- ماده ۱۴-ث**فصل سوم- ماده ۱۴-ج**فصل سوم- ماده ۱۴-چ**فصل سوم- ماده ۱۴-ح**فصل سوم- ماده ۱۴-خ**فصل سوم- ماده ۱۴-د**فصل سوم- ماده ۱۴-ذ**فصل سوم- ماده ۱۴-ر**فصل سوم- ماده ۱۴-ز**فصل سوم- ماده ۱۴-ژ**فصل سوم- ماده ۱۴-س**فصل سوم- ماده ۱۴-س-تبصره**فصل سوم- ماده ۱۴-ش**فصل سوم- ماده ۱۴-ص**فصل سوم- ماده ۱۴-ض**فصل سوم- ماده ۱۴-ض-تبصره

عنوان قانون: قانون هوای پاک مصوب: ۱۳۹۶/۰۴/۲۵

بخش های قانون: قانون هوای پاک- ماده ۲۴**قانون هوای پاک- ماده ۲۵**قانون هوای پاک- ماده ۲۶**قانون هوای پاک- ماده ۲۷**قانون هوای پاک- ماده ۲۷-تبصره ۲

عنوان قانون: قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها -- منقح ۱۳۹۶/۱۱/۲۴ مصوب: ۱۳۷۴/۰۳/۳۱

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/ ۱۲/ ۰۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی-- منقح ۱۴۰۰/۴/۱۵ مصوب: ۱۳۹۳/۱۲/۰۴

بخش های قانون: ماده ۸۲

عنوان قانون: قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶) مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی == منقح ۱۴۰۰/۰۴/۱۵ مصوب: ۱۳۹۵/۱۲/۲۱

بخش های قانون: بخش ۹- ماده ۳۸**بخش ۹- ماده ۳۸-الف**بخش ۹- ماده ۳۸-ب**بخش ۹- ماده ۳۸-پ**بخش ۹- ماده ۳۸-ت**بخش ۹- ماده ۳۸-ث**بخش ۹- ماده ۳۸-ج**بخش ۹- ماده ۳۸-چ**بخش ۹- ماده ۳۸-ح**بخش ۹- ماده ۳۸-د**بخش ۹- ماده ۳۸-ذ**بخش ۹- ماده ۳۸-ر**بخش ۹- ماده ۳۸-ز-تبصره**بخش ۹- ماده ۳۸-ژ**بخش ۹- ماده ۳۸-س**بخش ۹- ماده ۳۸-ش**بخش ۹- ماده ۳۸-ص**بخش ۹- ماده ۳۸-ض**بخش ۹- ماده ۳۸-ط**بخش ۹- ماده ۳۸-ظ**بخش ۹- ماده ۳۸-ع**بخش ۹- ماده ۳۸-غ**بخش ۹- ماده ۳۸-ف**بخش ۹- ماده ۳۸-ف-ردیف ۱**بخش ۹- ماده ۳۸-ف-ردیف ۲-تبصره**بخش ۹- ماده ۳۸-ف-ردیف ۳-تبصره

عنوان قانون: قانون برگزاری مناقصات مصوب ۰۳ / ۱۱ / ۱۳۸۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی -- منقح ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ مصوب:

۱۳۸۳/۱۱/۰۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۳،۰۲،۲۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی==منقح ۱۳۹۹/۶/۲۹ مصوب:

۱۳۸۳/۰۲/۲۰

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: لایحه قانونی راجع به تبدیل عنوان « اداره کل هواشناسی » به « سازمان هواشناسی کشور » مصوب ۱۳۵۸/ ۱۰/ ۲۶ با

اصلاحات و الحاقات بعدی -- منقح ۱۳۹۷/۴/۳ مصوب: ۱۳۵۸/۱۰/۲۶

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون اجازه تأسیس اداره کل هواشناسی مصوب: ۱۳۳۷/۱۲/۱۰

بخش های قانون: تمام متن